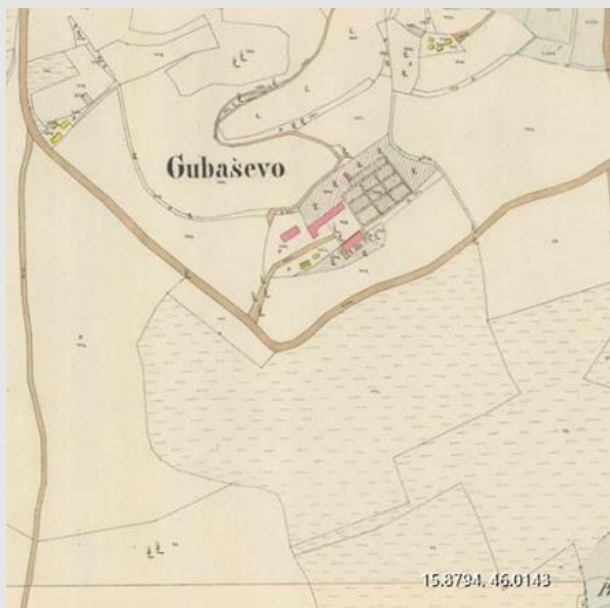

GREdice

1. OPĆI I ADMINISTRATIVNI PODACI

Županija	Krapinsko - zagorska
Grad/općina	Grad Zabok
Naselje	Zabok
Katastarski podaci	k.č. br. 9642, 9628/1, 9629, 9649/1, 9648, 9647, 9645, 9652, 9653, 9650/1, 9651, 9654, 9639, 9638, 9636, 9635, 9643, 9641, 9640, 9665, 9661, 9659, 9657, 9656, 9655, 9644, 9766, 9765, 9764, 9763, 9761, 9760, 9759, 9758, 9757/1, 9757/2, 9756, 9754, 9753, sve k.o. Zabok.
Naziv	Dvorac Gredice
Nadležnost	Konzervatorski odjel u Krapini
Glavna datacija	18. stoljeće
Naručitelj	Sigismund Komaromy
Vlasništvo	Privatno
Pravni status	Z-2229
Namjena	Hotelska

Povijesni katastar imanja iz 1861., zona zaštite na DOF podlozi

2. SMJEŠTAJ, ORGANIZACIJA I SASTAVNICE CJELINE

Dvorac je smješten na padini brijega, zapadno od Zaboka, nedaleko od ceste koja vodi prema Tuheljskim Toplicama. Glavnim je južnim pročeljem orijentiran na dolinu s prostranim travnjakom, dok je uz stražnje pročelje recentno uređen ulazni plato s terasom.

2.1. DVORAC

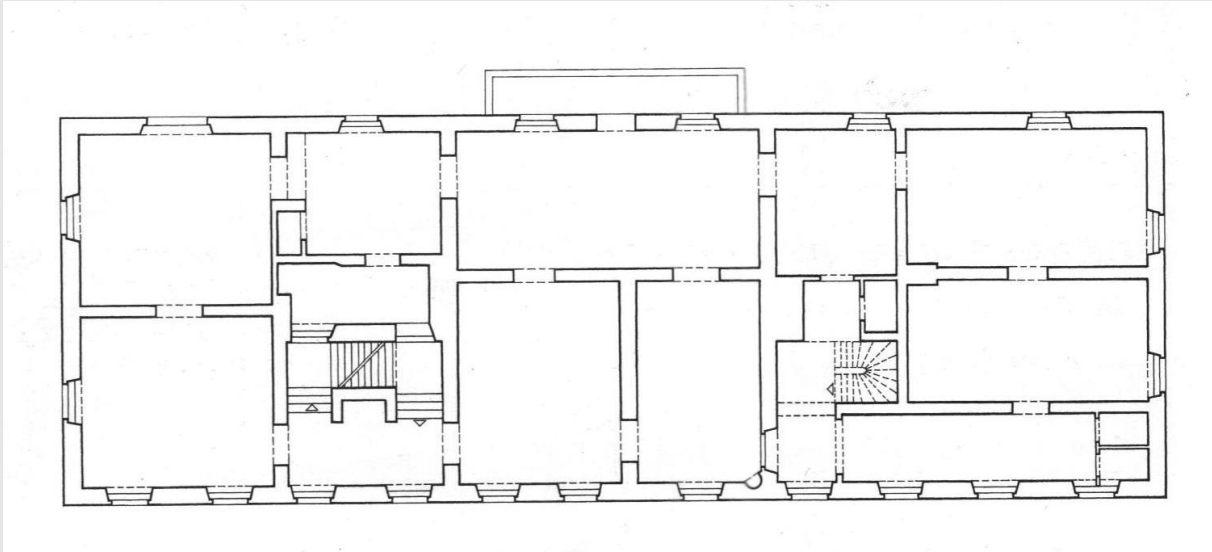
Jednokrilna katnica, izduljena pravokutna tlocrta, zaključena je četverostrešnim krovom. Budući da je smještena na padini, njene tri etaže mijenjaju karakter pa podrum, prizemlje i prvi kat na južnoj strani,

gdje se spušta visinska kota terena, postaju prizemlje, prvi i drugi kat. Glavno dvokatno pročelje prema dolini naglašeno je središnjim troosnim rizalitom s trokutnim zabatom koji zadire u zonu krovišta i balkonom pred središnjom dvoranom u katnoj etaži.

Današnji dvorac podignut je faksimilskom rekonstrukcijom na podrumskim zidovima i zidovima prizemlja. Dok je kod pročelja dosljedno ponovljeno izvorno oblikovanje, prostorni je koncept u obnovi izmijenjen zbog prilagodbe potrebama nove ugostiteljske namjene. Prvotna je koncepcija bila određena izduženim tlocrtom dvorca i umnoženim brojem prostorija što je za posljedicu imalo gubitak prostorne organizacije karakteristične za ovu tipsku skupinu u kojoj dominira središnja zona koja postaje jezgrom grupiranja prostorija. Na stražnjem su pročelju bila simetrično postavljena dva ulaza vezana za dva stubišta (trokrako i manje zavojito) kojima se pristupalo iz manjih predsoblja povezanih sa središnje dvije prostorije koje su vodile u glavnu središnju dvoranu u prednjem dijelu dvorca. Iako je ona dimenzijama bila veća od ostalih prostorija koje su se nizale duž glavnoga pročelja, njena važnost se zbog velikog broja prostorija, jednake vertikalne mjere i ujednačena oblikovanja potpuno gubila.

Prostorije podrumске etaže svođene su bačvastim svodovima zasječenim susvodnicama s prelomljenim bridovima. Središnji dio prizemlja svođen je bačvastim, a ostali dijelovi češkim svodovima, dok su katne prostorije zaključene stropovima.

Prizemna zona pročelja oblikovana je stiliziranom rustikom, a katna je ritmizirana pilastima i prozorskim osima ujednačena ritma. Glavno pročelje ima središnju zonu naglašenu troosnim rizalitom s trokutastim zabatom i balkonom (naknadno dograđenim), dok je stražnje pročelje podijeljeno na 11 prozorskih polja, unutar kojih su i dva portala.

Nije sačuvana nikakva povijesna oprema jer je dvorac stradao u požaru, a nakon toga bio prepušten propadanju dugi niz godina.

Devedesetih godina 20. stoljeća dvorac je djelomičnom faksimilskom rekonstrukcijom obnovljen. Kako je zadnjih dvadesetak godina u više navrata mijenjao vlasnike, bilo je intervencija u unutrašnjosti i neposrednom okolišu koje nisu mijenjale karakter dvorca niti su pridonijele njegovoj kvaliteti.

2.2. GOSPODARSKE ZGRADE

Prema katastarskom prikazu iz 1861. godine gospodarska zona bila je smještena u stražnjem, zapadnom dijelu imanja gdje su veličinom dominirale dvije gospodarske zidanice izduljena tlocrta i veliki vrt ortogonalne koncepcije. Do danas ništa od navedenoga nije očuvano.

2.3. OKOLIŠ

Sjeverno od dvorca bio je uređen, gore spomenuti, relativno veliki vrt geometrijske organizacije sa zdencem i malenim ribnjakom. Na mjestu povijesnog vrta danas se nalazi parking, a jugozapadno od dvorca, na mjestu gospodarskih zgrada recentno je uređena terasa uokvirena balustradnom ogradom. Cjelinom dominiraju travnate površine koje okružuju dvorac, a skupina stabala nalazi se u stražnjem zapadnom dijelu imanja.

3. STANJE

Građevinsko stanje je dobro. Dvorac ima hotelsko ugostiteljsku namjenu, a nedavno je preuređen radi više kategorizacije. Obnovljena je vanjšina prema zatečenom stanju ranije faksimilno obnovljenih pročelja.

4. VALORIZACIJA

Kod ovog dvorca ne može se govoriti o arhitektonskoj vrijednosti jer su zbog velikih oštećenja, a onda i rušenja, samo podrumski etaža i manji dio vanjskih zidova ostali očuvani, dok je ostatak dvorca obnovljen faksimilskom rekonstrukcijom. Ovim su postupkom dosljedno obnovljena pročelja, a prostorna organizacija prilagođena je novoj namjeni. Dvorac, međutim, ima ambijentalnu vrijednost kao dio krajolika s kojim se skladno povezuje i u kojem kreira karakteristične vizure. Mjesto je gdje je živio poznati hrvatski književnik Ksaver Šandor Đalski, autor zbirke pripovjedaka *Pod starima krovovima* u kojima između ostaloga dočarava život hrvatskog plemstva u dvorcima i kurijama Hrvatskog zagorja, što mu svakako priskrbljuje kulturno-povijesnu vrijednost.

5. MJERE ZAŠTITE I PREPORUKE ZA OBNOVU I PRENAMJENU DVORCA I PRIPADAJUĆIH DIJELOVA KOMPLEKSA

Dvorac, k.č.br. 9642 k.o. Zabok – stupanj zaštite: D3

Radi očuvanosti podrumski etaže i dijela izvornog oblikovanja vanjšine kao i relativno dosljedno provedene faksimilske rekonstrukcije ostalih dijelova pročelja, a uzimajući u obzir ambijentalnu

vrijednost dvorca, kod obnove će se primjenjivati konzervatorske metode (konzervacija, restauracija, restitucija) u očuvanju volumena te artikulacije i oblikovanja pročelja kao i svodnih konstrukcija podrumске etaže. Unutarnji prostor moguće je prilagoditi potrebama nove namjene.

Gospodarska zgrada, k.č.br. 9643, 9646, k.o. Zabok – stupanj zaštite: G3

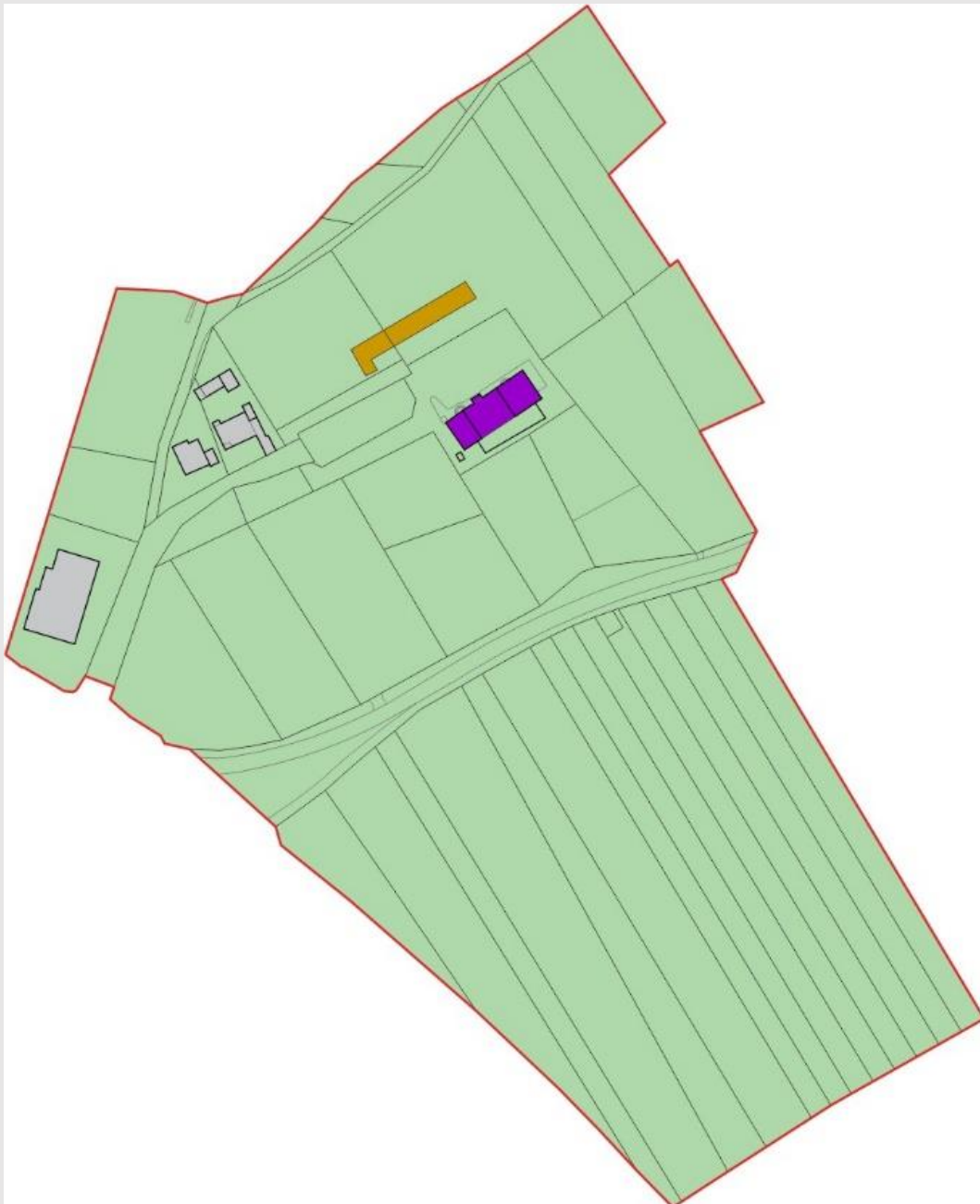
Na mjestu povijesne gospodarske zgrade moguća je u smislu faksimila povijesne zgrade (ukoliko postoji dokumentacija ili drugi materijalni izvori informacija na temelju kojih je moguće izvesti faksimil) ili suvremenog oblikovanja u osnovnim gabaritima povijesne zgrade koja se nalazila na tom mjestu.

Perivoj – stupanj zaštite: P3

Potrebno je očuvanje zelene zone s mogućim novim načinom oblikovanja ili novim sadržajima koji su usklađeni s karakterom prostora.

Recentna izgradnja – stupanj zaštite: R1

Valorizaciju i smjernice za recentnu izgradnju u zoni uz cestu sa zapadne strane dvorca donosi nadležni konzervatorski odjel.

DVORAC

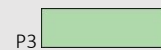
Primjena konzervatorskih metoda (sanacija, konzervacija, restauracija, restitucija, rekonstrukcija) u očuvanju volumena te artikulacije i oblikovanja pročelja. Unutarnji prostor je moguće prilagoditi potrebama nove namjene.

GOSPODARSKE ZGRADE

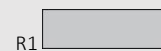
Nova izgradnja u smislu faksimila povijesne zgrade (ukoliko postoji dokumentacija ili drugi materijalni izvori informacija na temelju kojih je moguće izvesti faksimil) ili suvremenog oblikovanja u osnovnim gabaritima povijesne zgrade koja se nalazila na tom mjestu.

PERIVOJ

Očuvanje zelene zone ili parterno uređenje bez nove izgradnje, sve usklađeno s karakterom prostora (prema konzervatorskim smjernicama nadležnog konzervatorskog odjela).

RECENTNA IZGRADNJA

Valorizaciju i smjernice donosi nadležni konzervatorski odjel.

6. BIBLIOGRAFIJA I DOKUMENTACIJA

Marković, Vladimir; Barokni dvorci Hrvatskog zagorja, Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Zagreb, 1995.

Obad Šćitaroci, Mladen; Dvorci i perivoji Hrvatskog zagorja, Školska knjiga, Zagreb, 2005.

Umjetnička topografija Hrvatske: Krapinsko-zagorska županija, Institut za povijest umjetnosti, Zagreb, 2008.

Glavni projekt rekonstrukcije i dogradnje dvorca Đalski, AMG Studio, Zabok, 1993.

Foto dokumentacija: Fototeka Ministarstva kulture, Fototeka Konzervatorskog odjela u Krapini i Zagrebu